

GORZÓW WIELKOPOLSKI

Zadanie dofinansowane z budżetu Miasta Gorzowa Wlkp.

Omówienie zagadnień prawnych z zakresu prawa pracy istotnych z punktu widzenia pracownika wraz ze wzorami pism z zakresu prawa pracy.

Tytułem wstępu należy wskazać, że obowiązujące przepisy umożliwiają pracownikom dochodzenie różnego rodzaju roszczeń od pracodawcy przed Sądem Pracy.

Poza drogą sądową pracownicy, których prawa są łamane mogą zwrócić się do Państwowej Inspekcji Pracy - organu nadzoru i kontroli nad przestrzeganiem prawa pracy oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Za wykroczenia przeciwko prawom pracownika pracodawca może zostać ukarany karą grzywny.

Kluczową kwestią z punktu widzenia pracownika jest to, że gdy pracodawca rozwiąże z pracownikiem umowę o pracę pracownikowi przysługuje możliwość wniesienia odwołania do Sądu Pracy w terminie 21 dni. Zgodnie z art. 264 kodeksu pracy:

§ 1 odwołanie od wypowiedzenia umowy o pracę wnosi się do sądu pracy w ciągu 21 dni od dnia doręczenia pisma wypowiedzającego umowę o pracę.

§ 2 żądanie przywrócenia do pracy lub odszkodowania wnosi się do sądu pracy w ciągu 21 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia lub od dnia wygaśnięcia umowy o pracę.

§ 3 żądanie nawiązania umowy o pracę wnosi się do sądu pracy w ciągu 21 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o odmowie przyjęcia do pracy.

W sytuacji, gdy pracownik nie dokonał – bez swojej winy – w terminie w/w czynności sądu pracy na jego wniosek postanawia przywrócenie uchybionego terminu. Wniosek o przywrócenie terminu wnosi się do sądu pracy w ciągu 7 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia terminu. We wniosku należy uprawdopodobnić okoliczności uzasadniające przywrócenie terminu.

Pouczenie o terminie do wniesienia odwołania powinno znaleźć się w wypowiedzeniu umowy o pracę. W zależności od rodzaju zawartej umowy (na czas nieokreślony i określony) oraz okoliczności sprawy możemy dochodzić przed sądem przywrócenia do pracy lub zapłaty odszkodowania.

Zdarzają się również sytuacje, że pracodawca nie chce zapłacić pracownikowi wynagrodzenia za pracę. Wówczas należy wystosować do pracodawcy przedsądowe wezwanie do zapłaty, a gdy okaże się ono bezskuteczne to pozostaje nam skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego. Wówczas pracownik występuje do sądu pracy z pozwem o zapłatę zaległego wynagrodzenia za pracę. Takie samo uprawnienie przysługuje pracownikowi np. gdy pracodawca nie wypłacił nagrody jubileuszowej lub odprawy emerytalnej.

Niejednokrotnie dochodzi do sytuacji, że pracownik świadczy pracę bez umowy o pracę lub na innych zasadach niż określone w umowie o pracę. Pracownik może wówczas dochodzić przed sądem tego, aby sąd ustalił istnienie stosunku pracy lub ustalił inne elementy stosunku pracy. Pracownik w toku postępowania o ustalenie istnienia stosunku pracy musi wykazać, że spełnione zostały przesłanki przewidziane w art. 22 § 1 kodeksu pracy zgodnie z którym: „*przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem*”.

Niekiedy pracodawca po ustaniu stosunku pracy nie wydaje pracownikowi świadectwa pracy. Zgodnie z art. 97 § 1 kodeksu pracy: *W związku z rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy pracodawca jest obowiązany wydać pracownikowi świadectwo pracy w dniu, w którym następuje ustanie stosunku pracy, jeżeli nie zamierza nawiązać z nim kolejnego stosunku pracy w ciągu 7 dni od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia poprzedniego stosunku pracy. Jeżeli z przyczyn obiektywnych wydanie świadectwa pracy pracownikowi albo osobie przez niego upoważnionej w tym terminie nie jest możliwe, pracodawca w ciągu 7 dni od dnia upływu tego terminu przesyła świadectwo pracy pracownikowi lub tej osobie za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe albo doręcza je w inny sposób. Świadectwo pracy dotyczy okresu lub okresów zatrudnienia, za które dotychczas nie wydano świadectwa pracy.*

W przypadku niewydania przez pracodawcę świadectwa pracy pracownikowi przysługuje prawo wystąpienia do sądu pracy z żądaniem zobowiązania pracodawcy do wydania świadectwa pracy. Ponadto, jeżeli pracodawca nie istnieje albo z innych przyczyn wytoczenie przeciwko niemu powództwa o zobowiązanie pracodawcy do wydania świadectwa pracy jest niemożliwe, pracownikowi przysługuje prawo wystąpienia do sądu pracy z żądaniem ustalenia uprawnienia do otrzymania świadectwa pracy. Ponadto wskazać należy, że pracownikowi przysługuje roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej przez pracodawcę wskutek niewydania w terminie lub wydania niewłaściwego świadectwa pracy. Odszkodowanie przysługuje w wysokości wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy z tego powodu, nie dłuższy jednak niż 6 tygodni.

Ważne:

- jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza 50.000,00 zł pracownik nie ponosi opłaty sądowej; w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu przekracza 50.000,00 zł pracownik zapłaci opłatę sądową w wysokości 5 % od wartości przedmiotu sporu;
- roszczenia ze stosunku pracy przedawniają się w terminie 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne;
- pracownik może złożyć wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, wówczas do wniosku musi załączyć oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania.

Wzory pism z zakresu prawa pracy:

WZÓR 1.

Gorzów Wlkp., dnia .....

Sąd Rejonowy w .....
Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

Powód: *(pracownik)*

Pozwany: *(pracodawca)*

Wartość przedmiotu sporu: *(należy wpisać wysokość dochodzonego roszczenia)*

POZEW
O ZAPŁATĘ WYNAGRODZENIA

Działając w imieniu własnym wnoszę o:

1. zasądzenie od pozwanego *(nazwa pracodawcy)* na rzecz powoda *(imię, nazwisko)* kwoty ..... zł *(słownie: .....)* wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia ..... do dnia zapłaty,
2. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z:
  - dokumentów:
(wymienić dokumenty, które będą załączone do pozwu)
  - zeznań świadków:
(wskazać imiona i nazwiska świadków oraz ich adresy)
  - przesłuchania powoda
na okoliczność .....
3. zobowiązanie pozwanego do przedłożenia akt osobowych powoda,
4. przeprowadzenie rozprawy również po nieobecność powoda,
5. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu.

Należy wskazać, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązywania sporu, a w przypadku, gdy takich prób nie podjęły, wyjaśnienie przyczyny ich nie podjęcia.

UZASADNIENIE

Należy przedstawić okoliczności sprawy (stan faktyczny, określić żądanie i uzasadnić).

podpis pracownika

Załączniki
dokumenty wymienione w pozwie
odpis pozwu wraz z załącznikami

WZÓR 2.

Gorzów Wlkp., dnia .....

Sąd Rejonowy w .....
Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

Powód: *(pracownik)*

Pozwany: *(pracodawca)*

Wartość przedmiotu sporu: *(wynagrodzenie pracownika za okres wypowiedzenia)*

ODWOŁANIE OD ROZWIĄZANIA UMOWY O PRACĘ (na czas nieokreślony) ZA WYPOWIEDZENIEM PRZEZ PRACODAWCĘ

Działając w imieniu własnym niniejszym wnoszę o:

1. uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, a w przypadku, gdy umowa o pracę ulegnie już rozwiązaniu wnoszę o przywrócenie do pracy, ewentualnie wnoszę o zasądzenie od pozwanego *(dane pracodawcy)* na rzecz powoda *(imię, nazwisko)* kwoty ..... zł (słownie .....) tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem przez pracodawcę,
2. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z:
  - dokumentów:
(wymienić dokumenty, które będą załączone do pozwu)
  - zeznań świadków:
(wskazać imiona i nazwiska świadków oraz ich adresy)
  - przesłuchania powoda
na okoliczność .....
3. zobowiązanie pozwanego do przedłożenia akt osobowych powoda,
4. przeprowadzenie rozprawy również po nieobecność powoda,
5. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Należy przedstawić okoliczności sprawy (stan faktyczny, określić żądanie i uzasadnić).

Zgodnie z art. 45 § 1 kodeksu pracy „w razie ustalenia, że wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony jest nieuzasadnione lub narusza przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę, sąd pracy - stosownie do żądania pracownika - orzeka o bezskuteczności wypowiedzenia, a jeżeli umowa uległa już rozwiązaniu - o przywróceniu pracownika do pracy na poprzednich warunkach albo o odszkodowaniu”.

podpis pracownika

Załączniki

*dokumenty wymienione w pozwie
odpis pozwu wraz z załącznikami*

WZÓR 3.

Gorzów Wlkp., dnia .....

Sąd Rejonowy w .....
Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

Powód: *(pracownik)*

Pozwany: *(pracodawca)*

Wartość przedmiotu sporu: *(należy wpisać wysokość dochodzonego
roszczenia/odszkodowania)*

POZEW
o wydanie świadectwa pracy

Działając w imieniu własnym wnoszę o:

1. wydanie powodowi *(imię, nazwisko)* przez pozwanego *(dane pracodawcy)* byłego pracodawcę świadectwa pracy,
2. zasądzenie od pozwanego *(dane pracodawcy)* na rzecz powoda *(imię, nazwisko)* kwoty ..... zł (słownie: .....) tytułem odszkodowania za niewydanie w terminie świadectwa pracy,
3. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z:
  - dokumentów:
(wymienić dokumenty, które będą załączone do pozwu)
  - zeznań świadków:
(wskazać imiona i nazwiska świadków oraz ich adresy)
  - przesłuchania powoda
na okoliczność .....
4. zobowiązanie pozwanego do przedłożenia akt osobowych powoda,
5. przeprowadzenie rozprawy również po nieobecność powoda,
6. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu.

Należy wskazać, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązywania sporu, a w przypadku, gdy takich prób nie podjęły, wyjaśnienie przyczyny ich nie podjęcia.

UZASADNIENIE

Należy przedstawić okoliczności sprawy (stan faktyczny, określić żądanie i uzasadnić).

Zgodnie z art. 97 § 1 kodeksu pracy „w związku z rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy pracodawca jest obowiązany wydać pracownikowi świadectwo pracy w dniu, w którym następuje ustanie stosunku pracy, jeżeli nie zamierza nawiązać z nim kolejnego stosunku pracy w ciągu 7 dni od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia poprzedniego stosunku pracy. Jeżeli z przyczyn obiektywnych wydanie świadectwa pracy pracownikowi albo osobie przez niego upoważnionej w tym terminie nie jest możliwe, pracodawca w ciągu 7 dni od dnia upływu tego terminu przesyła świadectwo pracy pracownikowi lub tej osobie za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe albo doręcza je w inny sposób. Świadectwo pracy dotyczy okresu lub okresów zatrudnienia, za które dotychczas nie wydano świadectwa pracy”.

podpis pracownika

Załączniki

*dokumenty wymienione w pozwie
odpis pozwu wraz z załącznikami*

WZÓR 4.

Gorzów Wlkp., dnia .....

Sąd Rejonowy w .....
Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

Powód: *(pracownik)*

Pozwany: *(pracodawca)*

Wartość przedmiotu sporu:

(art. 23¹ k.p.c. – w sprawach o roszczenia pracowników dotyczące nawiązania, istnienia lub rozwiązania stosunku pracy wartość przedmiotu sporu stanowi, przy umowach na czas określony – suma wynagrodzenia za pracę na okres sporny, lecz nie więcej niż za rok; przy umowie na czas nieokreślony za okres jednego roku)

POZEW PRACOWNIKA O USTALENIE ISTNIANIA STOSUNKU PRACY

Wnoszę o:

1. ustalenie, że w okresie od dnia ..... do dnia ..... powoda *(imię, nazwisko)* łączył z pozwanym *(dane pracodawcy)* stosunek pracy,
2. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z:
  - dokumentów:
(wymienić dokumenty, które będą załączone do pozwu)
  - zeznań świadków:

(wskazać imiona i nazwiska świadków oraz ich adresy)

- przesłuchania powoda

na okoliczność .....

3. zobowiązanie pozwanego do przedłożenia akt osobowych powoda,
4. przeprowadzenie rozprawy również po nieobecność powoda,
5. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu.

Należy wskazać, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązywania sporu, a w przypadku, gdy takich prób nie podjęły, wyjaśnienie przyczyny ich nie podjęcia.

UZASADNIENIE

Należy przedstawić okoliczności sprawy (stan faktyczny, określić żądanie i uzasadnić).

Zgodnie z art. 22 § 1 kodeksu pracy „przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem”.

podpis pracownika

Załączniki

dokumenty wymienione w pozwie

odpis pozwu wraz z załącznikami

WZÓR 5.

Gorzów Wlkp., dnia .....

Sąd Rejonowy w .....
Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

Powód: *(pracownik)*

Pozwany: *(pracodawca)*

Wartość przedmiotu sporu: *(wynagrodzenie pracownika za okres wypowiedzenia)*

ODWOŁANIE

OD ROZWIĄZANIA UMOWY O PRACĘ (na czas nieokreślony) BEZ WYPOWIEDZENIA PRZEZ PRACODAWCĘ

Działając w imieniu własnym niniejszym wnoszę o:

1. przywrócenie powoda *(imię i nazwisko powoda)* do pracy, ewentualnie wnoszę o zasądzenie od pozwanego *(dane pracodawcy)* na rzecz powoda *(imię, nazwisko)* kwoty ..... zł (słownie: .....) tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracodawcę,

2. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z:
  - dokumentów:
(wymienić dokumenty, które będą załączone do pozwu)
  - zeznań świadków:
(wskazać imiona i nazwiska świadków oraz ich adresy)
  - przesłuchania powoda
na okoliczność .....
3. zobowiązanie pozwanego do przedłożenia akt osobowych powoda,
4. przeprowadzenie rozprawy również po nieobecność powoda,
5. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Należy przedstawić okoliczności sprawy (stan faktyczny, określić żądanie i uzasadnić).

Zgodnie z art. 56 § 1 kodeksu pracy „pracownikowi, z którym rozwiązano umowę o pracę bez wypowiedzenia z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę w tym trybie, przysługuje roszczenie o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach albo o odszkodowanie. O przywróceniu do pracy lub odszkodowaniu orzeka sąd pracy”.

podpis pracownika

Załączniki

*dokumenty wymienione w pozwie
odpis pozwu wraz z załącznikami*